

Utan ord

Lärarmaterial

Vad handlar boken om?

Mateo ska byta skola. Fast han vill inte. Mateo har dyslexi och tycker det är svårt med ord, både att läsa dem och att stava till dem. I den nya skolan träffar Mateo Bim. Han följer med henne till Djurens vänner. Där visar det sig att Mateo har en hemlig förmåga. En förmåga som gör att han kan prata med djur. Utan att använda ord.

Lgr 11 Centralt innehåll som tränas

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Hur man använder ordböcker och andra hjälpmedel för stavning och ordförståelse. (SV åk 4–6)
- Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning. (SV åk 4–6)
- Handstil samt att skriva, disponera och redigera texter för hand och med hjälp av dator. (SV åk 4–6)
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder och digitala medier som hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation. (SV åk 4–6)

Eleverna tränar följande förmågor

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,

Lgrs 11 Centralt innehåll som tränas

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 1–6)
- Ord, begrepp och kroppsspråk som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. (SV åk 1–6)

- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 1–6)
- Kommunikations- och samtalsregler. Turtagning, talutrymme, kroppsspråk och mimik. (SV åk 1–6)
- Muntliga presentationer. Hur man genomför presentationer inför grupp. Bilder och andra verktyg som kan stödja presentationer. (SV åk 1–6)
- Alfabetet och den alfabetiska ordningen. Sambandet mellan ljud och bokstav. (SV åk 1–6)
- Skriftspråkets uppbyggnad. Mellanrum mellan ord, stor bokstav och punkt. (SV åk 1–6)

Eleverna tränar följande förmågor

- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Tala och samtala i olika sammanhang
- Bearbeta innehållet i litteratur

Boksamtal

Boksamtalet är till för dig som pedagog. Led gärna samtalet i grupp när ni har läst boken tillsammans eller var för sig. Låt eleverna samtala och modellera hur du själv tänker. Hjälpe eleverna att hitta kopplingar och utveckla sitt resonemang.

:)

- Vad gillade du i boken?
- Vilka personer gillade du i boken?
- Vilka händelser gillade du i boken?

:(

- Vad gillade du inte i boken?
- Finns det några personer som du inte gillade i boken?
- Var det något som gjorde dig arg eller ledsen i boken?

?

- Var det något du inte förstod i boken?
- Var det något som du tyckte var konstigt i boken?
- Har du läst någon liknande bok tidigare?

!

- Var det något som gjorde dig förvånad i boken?
- Hur tycker du språket var i boken? Lätt, svårt?

Dramatisering

Välj ut ett avsnitt i boken och låt eleverna dramatisera det. Förslag på avsnitt:

- Mateo vill inte börja i den nya skolan.
- Bim och Mateo besöker Djurens vänner. Mateo upptäcker sin förmåga.
- Mateo och hans mamma ska ha fredagsmys.
- Mateo och Bim hälsar på Bims mormor.
- Bim och Mateo räddar hästen.

Kollage

Välj ett tema, t.ex. djur eller superkrafter. Låt eleverna leta efter bilder och göra ett kollage. Bilderna kan klippas/skrivas ut och klistras fast på ett större papper. Kollaget kan även göras digitalt. Eleverna presenterar sina kollage för varandra och berättar muntligt om de olika bilder de har valt.

Skriv en fortsättning på boken

Diskutera tillsammans vad som skulle kunna hända Bim och Mateo efter att boken har tagit slut. Vad hände med hästen? Räddar de några fler djur? Hur går det för Mateo i skolan? Skriv en fortsättning på boken, antingen gemensamt eller individuellt.

Facit

Kapitel 1

Frågor på raden (Du kan läsa och hitta svaret i texten.)

1. Vad heter huvudpersonen?
Huvudpersonen heter Mateo.
2. Varför ska han börja på en ny skola?
Hans föräldrar har skilt sig. Mateo och hans mamma har flyttat.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

3. Vilken årstid är det?
Sommar/höst. Sommarlovet har precis slutat.
4. Vad tycker Mateo om att börja i en ny skola?
Han vill inte börja i den nya skolan.

Frågor bortom raderna (Genom att använda dig av vad du själv har varit med om och sett, hört eller läst förut, kan du tänka ut ett svar på frågan.)

5. Mateo har dyslexi? Vad är dyslexi?
Dyslexi gör att det är svårt att läsa och skriva. Man kan få hjälp genom att lyssna istället för att läsa och tala istället för att skriva. Det finns många datorprogram som kan vara till hjälp om man har dyslexi.
6. Mateo skulle vilja ha en superkraft. Någoting som ingen annan kan. Vad skulle du vilja ha för superkraft?
Eget svar.

Kapitel 2

Sant eller falskt?

Markera om påståendena är **S**anna eller **F**alska. Skriv ett S eller ett F i rutan.

1. Den nya skolan är större än Mateos förra skola.	F
2. Den nya skolan är röd.	S
3. Mateo spelar fotboll på rasten.	S
4. Mateo tycker om engelska.	F
5. Läraren i engelska heter Mimmi.	S
6. Mateo åker bil hem från skolan.	F

Fundera (egna svar)

1. Hur tror du det känns för Mateo när han ska gå fram och skriva på tavlan?
2. Vem tror du det är som ropar på Mateo?

Kapitel 3**Alfabetisk ordning**

Ordna orden i alfabetisk ordning. Börja med det ord som kommer först enligt alfabetet.

arg, bromsar, cyklar, dator, fika, kök, skilda

Kapitel 4

Frågor på raden (Du kan läsa och hitta svaret i texten.)

1. Vilken dag är det?
Det är fredag.
2. Vilket ämne har Mateo första lektionen?
Första lektionen har han religion.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

3. Vad tycker Mateo om sin nya lärare i engelska?
Han tycker inte om att hon tvingar honom att skriva. Han blir arg på henne.

Frågor bortom raderna (Genom att använda dig av vad du själv har varit med om och sett, hört eller läst förut, kan du tänka ut ett svar på frågan.)

4. Varför vill inte Mateo spela fotboll med Samir?
Han vill vara i fred.
5. Varför är Mateo arg på sin mamma?
Han tycker att det är hennes fel att de har flyttat. Han tycker inte hon förstår honom.
6. Vad menar Mateo med att han är kung i spelet?
I spelet får han själv bestämma. Han är bra på spelet.

Kapitel 5

Måla en scen

Eleverna ska måla en scen i kapitel 5, t.ex ...

- Bim och Mateo tittar på katterna
- Mateo pratar med katten Charlie

Kapitel 6

Lucktext

Man kan köpa **fika** i ett stort rum. Pengarna går till **djuren**. När Bim och jag har ätit **kakor** och druckit tre glas **saft** var kommer Lisa.

– Kom med, säger hon.

Hon går före oss till Charlies bur. **Veterinären** är där. Charlie har ett **bandage** om tassens.

Kapitel 7

Ordförståelse

hemlig – Som hålls gömd eller dold.

tass – Delen längst ner på en katts ben.

speciellt – Utöver det vanliga.

magisk – Övernaturlig egenskap.

gåva – En medfödd förmåga.

Fundera (eget svar)

Om du hade haft en magisk kraft, skulle du ha berättat det för andra människor? Varför? Varför inte?

Kapitel 8

Grammatik

Stryk under verben i meningarna. Skriv av meningarna men ändra verben till preteritum (dåtid).

1. Bim sätter sig nära hunden. /satte
2. Jag ser på hunden. /såg
3. Då händer det. /hände
4. Vi stör honom. /störde
5. Jag tittar på hunden igen. /tittade
6. Bim skrattar. /skrattade
7. Koltrasten flyger iväg. /flög

Kapitel 9

Frågor på raden (Du kan läsa och hitta svaret i texten.)

1. Vilken dag är det?
Det är måndag.
2. Vad heter Mateos kompis?
Mateos kompis heter Bim.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

3. Vad har Mateo och Bim för hemlighet?
De kan prata med djur.

Frågor bortom raderna (Genom att använda dig av vad du själv har varit med om och sett, hört eller läst förut, kan du tänka ut ett svar på frågan.)

4. Vad menar Mateo med att fröken bara gör allt värre?
Fröken försöker tvinga Mateo att läsa. Sedan säger hon till klassen att han har det svårt. Istället hade hon kunnat hjälpa honom och låta honom göra saker han är bra på.
5. Varför sticker Mateo från skolan?
Han blir arg på sin fröken.
6. Hur skulle du ha gjort om du hade varit Mateo och blivit ledsen i skolan?
Eget svar.

Kapitel 10

Skiljetecken

Skriv om texten och sätt ut punkter och stor bokstav.

Benji spelar redan när jag loggar in. Vi spelar ihop. Vi bygger helt grymma baser och pratar engelska. Efter en stund kommer mamma upp med en tallrik till mig. Jag får korv och potatis.

Kapitel 11

Vilka ord rimmar?

bor	mor
såg	låg
sur	bur
häst	bäst
hus	mus
gömma	tömma
finns	minns

Kapitel 12

Frågor på raden (Du kan läsa och hitta svaret i texten.)

1. Vad döper de hästen till?
De döper hästen till Grålle.
2. Vart ska Mateo och Bim ta hästen?
De ska ta hästen till Bims mormor.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

3. Varför tar Bim och Mateo hästen?
De tycker synd om hästen och vill hjälpa den.
4. Varför går de i skogen istället för på vägen?
De är rädda för att bli upptäckta om de går på vägen.

Frågor bortom raderna (Genom att använda dig av vad du själv har varit med om och sett, hört eller läst förut, kan du tänka ut ett svar på frågan.)

5. Tycker du Mateo och Bim gjorde rätt eller fel som tog hästen från gubben? Varför?
Eget svar.
6. Hur skulle du ha gjort om ett djur hade ont eller mådde dåligt?
Eget svar.

Kapitel 13

Viktiga händelser

Eleverna ska välja tre händelser som de tycker är viktiga i boken och måla dem i rätt ordning.

Kapitel 14

Numrera händelserna

Nu har du läst hela boken. I vilken ordning händer det här? Numrera meningarna.

- 6 Bim och Mateo räddar en häst.
- 1 Mateo börjar i en ny skola.
- 3 Mateo träffar Bim.
- 5 Bim och Mateo hälsar på Bims mormor.
- 2 Mateo spelar fotboll på rasten.
- 4 Bim och Mateo besöker Djurens vänner.